

ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ԹՈՒՂՔ

Մեր քաղաքի մշակույթը

Վանաձորի թիվ 3 մշակույթի տունը ծանաչված է մեր քաղաքում որպես ակտիվ մշակութային օջախ։ Թիվ 3 մշակույթի տունը 2000թ.-ից ղեկավարում է արվեստի նվիրյալ Համլետ Երիցյանը։

Այստեղ գործում են երաժշտական բաժիններ՝ դաշնամուր, վոկալ, ժամանակակից պարեր, ինչպես նաև՝ ասմունքի, դիզայնի, կերպարվեստի, կիրառական արվեստի, արհեստների և այլ բաժիններ։ 2000-2003 թթ.-ին տարբեր խմբերի պարապմունքներին հաճախում էին մոտ 150 երեխաներ, իսկ այժմ, ցավոք, ավելի քիչ։ Նոր խմբակներ բացվում են, երբ տվյալ խմբակում դիմորդների թիվը լինում է 5 հոգուց ավելի։

Թիվ 3 մշակույթի տանը տարվա ընթացքում շատ միջոցառումներ են լինում, այդ թվում նաև

ամռանը։ Ուղղակի երեխաներից շատերը քաղաքում չեն լինում և ոչ լրիվ կազմով են խմբերը հանդես գալիս։ Արդեն շուրջ մեկ տասնամյակ պարոն Երիցյանի անմիջական ղեկավարությամբ մասնակցում են համրապետական ու քաղաքային տոներին կազմակերպվող միջոցառումներին։

Արդեն ավանդույթ է դարձել, որ հունիսի 1-ին տարաբնույթ միջոցառումներով հանդես են գալիս կենտրոնի սաները՝ ուրախացնելով իրենց հասակակիցներին և ոչ միայն։ Տեղի են ունենում նաև մրցույթներ և հաղթողներին, պատվոգրերից բացի, տրվում են հուշանվերներ։

Ամեն տարի, համերգներից բացի, լինում են արշավներ և էքսկուրսիաներ, բայց այս տարի համերգները այնքան շատ են եղել, որ արշավ և էքսկուրսիա կազմակերպել այդպես էլ չի հաջողվել։ Արդեն 3

տարի է այս մշակութային օջախի սաները համերգներով գնում են Լոռու մարզի տարբեր համայնքներ և, ինչպես նշում է Համլետ Երիցյանը. «Համերգների հետ լինում են ցուցահանդեսներ»։

Հարկ է նշել նաև, որ այստեղ հաճախող երեխաները նաև անհատապես են մասնակցում տարբեր փառատոների՝ գրավելով պատվավոր հորիզոնականներ։ Երրորդ մշակույթի տան պարային խումբը՝ Նախկինում «Գոհար», այժմյան «Ձարթոնք» համույթը, բազմիցս դարձել է դափնեկիր տարբեր փառատոներում։

Մշակույթի տունը սեպտեմբերի 1-ին առաջին դասարան հաճախող երեխաների համար կազմակերպել է միջոցառում, որի ժամանակ բաժանվել են նաև նվերներ։

Մերի Մարանդյան

Շուշին ազատագրված է

Հայոց Շուշին ավելի քան 70 տարի է՝ գտնվում է գերության մեջ։ 1988թ մայիս-սեպտեմբեր ամիսներին Շուշին ամբողջովին հայաթափվեց։ Թուրքերը մահ էին սպիռել մարզկենտրոն Ստեփանակերտի վրա։ Քաղաքն անընդհատ ռմբակոծվում էր ոչ միայն Շուշիից, այլև Ջանհասանից, Զյոսալարից և այլ տեղերից։ 1991 թ նոյեմբերից մինչև 1992թ մայիսի սկիզբը այդ կրակակետերից Ստեփանակերտի վրա արձակվել էր 4741 արկ։ Իսկ այդ ժամանակ զոհվել և վիրավորվել են շատ մարդիկ։ Թուրքերն ամեն ինչ անում էին, որպեսզի գրավեն Շուշին, սակայն հայերը պակաս չեն մնում և մայիսի 8-ի վաղ առավոտյան անցնում են հակահարվածի։ Արդեն հայերի հսկողության տակ էին շրջակա բարձունքները։ Ազատա-

մարտիկները գրավել էին մեծ քանակությամբ զենք ու զինամթերք, մտել էին Շուշի ու սկսել կրակակետերի ոչնչացումը։ Շուշիի պաշտպանությունը ձեռքով էր հյուսիս-արևելքից։ Կռիվներ էին տեղի ունենում շուկայի շրջակայքում, Շուշիի կենտրոնում։ Եվ այդպես մենից հետո հայ ազատամարտիկները գրավեցին Շուշիի կենտրոնը, թշնամին խուճապի էր մատնվել։ Շուշին ազատագրվեց 1992թ-ի մայիսի 9-ին։ Եվ այդ ամենի համար մենք՝ հայերս, պետք է շնորհակալ լինենք մեր հայ ազատամարտիկներին, քանզի նրանց շնորհիվ է, որ այսօր Շուշին ազատագրված է։

Շուշին ազատագրված է...

Անահիտ Սիմոնյան

«Մարդիկ և բնավորությունը»

Աշխարհում կան շատ մարդիկ, որոնցից յուրաքանչյուրն ունի իրեն հատուկ բնավորություն։ Ինչքան շատ են մարդիկ, այնքան շատ են բնավորությունները։ Մեկի մոտ շատ են բնավորության դրական գծերը, մյուսի մոտ՝ բացասական։

Շատ հաճախ մեզանից շատերը ցանկանում են, որ դիմացիներ մտածի այնպես, ինչպես ինքն է մտածում, բայց այդպես չի լինում.

յուրաքանչյուր մարդ յուրովի է պատկերացնում տվյալ երևույթը, և կարծիքը դրա մասին նույնպես յուրովի է լինում։ Իսկ եթե բոլոր մարդիկ էլ մտածեն իրար նման, ապա կլինի միակարծություն, և կյանքը կգրկվի իր վառ գույներից ու այն կդառնա անհետաքրքիր։ Շփվելով տարբեր մարդկանց հետ՝ մենք պետք է կարողանանք համընդունել նրանց բնավորությունները։ Բայց ավելի հանդուրժող պետք է լինի

լրագրողը. երբ նա գնում է հարցազրույցի, մեկը կարող է նրա հետ շատ սիրալիր լինել և կարգին պատասխաններ տալ, իսկ մյուսը կարող է տալ կոպիտ պատասխաններ և նույնիսկ չընդունել նրան։ Այդ ամենից լրագրողը չպետք է ընկճվի, այլ պետք է հասկանա, որ բոլոր մարդիկ իրար նման չեն։

Անահիտ Պողոսյան

«Այն ազգը, որը միասնական չէ, դատապարտված է կործանման»

Մեր գոյության բազմադարյա ուղին դասեր է թողել՝ թե չլինենք միասնական, ապա մեզ հեշտությամբ կհաղթեն մեր «վայ» հարևանները, որոնք դարեր շարունակ, արյան հոսից արթած, մարդասպանի կացինն են արում... Այդ է վկայում նաև պատմությունը։ Մովսես Խորենացու «Հայոց պատմությունն» ուսումնասիրելիս մենք հասկանում ենք, որ հայ ազգը շատ ժամանակ միասնական չի եղել, որի հետևանքում տարբեր պետություններ գրավել են հայկական տարածքները։ Դա շարունակվել է մինչև մեր օրերը և, ի վերջո, դարձել ենք մի բուռ։

Եղել են շատ դեպքեր, երբ հայ ազգը իր միասնականության շնոր-

հիվ պաշտպանել է իր ինքնությունը, օրինակ Ավարայրի ճակատամարտը, որի ժամանակ հայ ազգը միավորվեց, մի բռնուցք դարձավ, որպեսզի քրիստոնեությունը կրակապաշտությունով չընճափոխեն։ Այդ էր պատճառը, որ մեր ազգը կատաղի կռիվ տվեց իրենից երկուերեք անգամ շատ պարսից զորքի դեմ... Մարտից հետո Ավարայրի դաշտը դարձել էր արյան դաշտ, բայց հայոց զորքը ավելի քիչ զոհ տվեց, քան պարսից կողմը։ Պատերազմի ժամանակ զոհվեց նաև մեծագույն հայորդիներից մեկը՝ Վարդան Մամիկոնյանը և դասվեց այն հերոսների շարքը, ում վաստակը հնարավոր չէ ուրանալ կամ գերազնահատել։ Հայոց զորքի

զոհերի թվում էին նաև հայոց մեծամուն նախարարներ։

Ցավոք, ազգս ունեցել է նաև դավաճաններ, որանք ուրացել են իրենց հայրենիքն ու ժողովրդին, բայց և սերունդները տվել են նրանց արժանի գնահատականը։

Պատմության տանջված ու տառապած էջերը թերթելով՝ հասկացանք, որ եթե հիմա մենք էլ չլինենք միասնական, ապա մեզ էլ հեշտ կլինի կործանել, և ամենակարևոր՝ պետք չէ լինել միասնական միայն ծայրահեղ ծանր իրավիճակներում, որից կախված լինի ժողովրդի հայ կամ քրիստոնյա մնալը, այլ պետք է միասնական լինել միշտ՝ ցանկացած իրավիճակում։

Դավիթ Ուլիխանյան

Ասույթներ

Հայրենասիրությունը, ում մոտ էլ որ նա լինի, ապացուցվում է ոչ թե խոսքով, այլ գործով։

Վ. Գ. Բելինսկի

Հայրենիքի նկատմամբ սերը վերացական հասկացություն չէ, այլ ռեալ հոգեկան ուժ, որը պահանջում է կազմակերպվածություն, զարգացում և մշակվածություն։

Ա. Ն. Տոլստոյ

Սպորտդպրոցը և նրա ծրագրերը

Վանաձոր քաղաքի սպորտդպրոցը ստեղծվել է 1966թ-ին։ Ներկայումս մարզադպրոցում մարզվում են շուրջ 500 պատանիներ՝ ազատ ընթշամարտ, սամբո, ձյուդո, բռնցքամարտ, շախմատ մարզաձևերով։ Բայց չնայած այն բանին, որ սպորտդպրոցը կատարում է պետապատվերներ և դրա համար ֆինանսավորվում է պետության կողմից, այնուամենայնիվ, կառույցը չի համագործակցում պետական այլ մարմինների հետ։

Այս տարի որոշվել էր մարզադպրոցի սաների համար կազմակերպել ամառային հանգիստ,

բայց, չունենալով համապատասխան հովանավորներ, չկարողացան իրականացնել այդ ծրագիրը։

Սպորտդպրոցը պատրաստվում է մի շարք միջոցառումների և մրցումների, որոնցից մեկը Ստեփան Սարգսյանի մրցաշարն է։ Բայց հնարավոր է, որ մրցաշարը անցկացվի Երևանում, քանի որ այս տարի մրցաշարի տասնհինգամյակն է։

ՀՀ անկախության օրվա կապակցությամբ մարզադպրոցը կազմակերպել է սամբոյի բաց առաջնություն։

Վահե Մատինյան

ՄԵՆՔ ԳԻՏԵՆՔ՝ ԻՆՉ Է ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ ԵՆՔ ԱՅՆ

Կրթությունը մեծ նշանակություն ունի առողջ հասարակություն ունենալու համար...

Մեզնից յուրաքանչյուրը պետք է գիտակցի և արժևորի դրա կարևորությունը։

Ավարտվեց ևս մեկ ամառային արձակուրդ՝ հիմք հանդիսանալով նոր ուսումնական տարվա սկզբի։ Այսօր հասարակության խնդիրներից մեկն այն է, որ ոչ բոլոր աշակերտներն են ցանկանում սովորել՝ չգիտակցելով, թե որքան կարևոր են նույնիսկ ամենամանրագույն թվացող գիտելիքները։ Իսկ ինչու՞ ենք մենք կարևորում այդ գիտելիքները. դրանք մեզ անհրաժեշտ են, որ-

պեսզի, օրինակ, մենք լինենք տեղեկացված մեր պատմությունից, իմանանք, թե որքան դժվար օրեր են անցել մեր նախնիները, թե որքան են պայքարել ու մաքառել, որ մենք լինենք ազատ ու անկախ։ Այդ անկախության շնորհիվ է, որ մենք կարողանում ենք մեզ զգալ լիարժեք, հզոր ու պաշտպանված՝ կախում չունենալով և ոչ մի այլ պետությունից։ Ուրեմն եկե՛ք միասնաբանվե՛ք, դառնանք մի մեծ բռունցք՝ հզոր ու ամուր, որը գիտի ազատության գինը և երբեք չի մոռանա, թե որքան դժվար է հասնել նրան, ինչն ինքը ունի իր ծնված պահից։

Անի Օջինյան

Անկախությունը եկեղեցականի աչքերով

Սեպտեմբերի 21-ին լրացավ Հայաստանի երրորդ հանրապետության անկախության 19-րդ ամյակը։ Այդ թեմայով գրույց ունեցանք Վանաձորի Սուրբ Գրիգոր Նարեկացի եկեղեցու սպասավոր Տեր Ստեփանոս քահանա Մարգարյանի հետ։ Մեր այն հարցին, թե ինչ եք հասկանում անկախություն ասելով, Տեր հայրը պատասխանեց. «Անկախություն ասելով հասկանում են հետևյալ իրողությունը. մարդ պետք է հոգեպես և ֆիզիկապես լինի անկախ իր գործունեության բոլոր-բոլոր ասպարեզներում, բնագավառներում, ինքը ունենա իր կարծիքը»։

Իր խոսքում Տեր հայրը նշեց նաև. «Անկախությունը շատ բան է տվել մեզ, նախ այն, որ բազմերկիր այս աշխարհում մեզ հետ հաշվի են նստում, բազմաթիվ միջազգային ատյաններում Հայաստանը իր անկախ դրոշի ներքո կա, գոյություն ունի»։

Զրույցի ընթացքում պարզե-

ցինք, որ, ըստ Տեր հոր, պետական այրերը, եկեղեցու կարծիքը հաշվի չառնելով, որոշ վրիպումներ արեցին՝ թույլ տալով կրոնական կազմակերպությունների գրանցմանը, որ այսօրվա աղանդավորներին մեծ առավելություն տրվեց և, ցավոք սրտի, այսօր այդ սխալը չեն կարողանում շտկել, ինչ-որ մեկ ուրիշ նորմալ, ճիշտ որոշում կայացնել։ Չէ որ Հայաստանը քրիստոնեությունը պետականորեն ընդունած առաջին երկիրն է։ Մեր ավանդական հավատքի եկեղեցին առաքելականն է։ Այսօր բազմաթիվ այլադավ եկեղեցական կառույցներ եկել և մեր ժողովրդին ուզում են մասնատել՝ իրենց մութ գործերն իրականացնելու համար։

Եվ վերջում տեր հայրը Հայաստանի անկախ քաղաքացիներին մաղթեց, որ լինի խաղաղություն, կայունություն, հարատևություն և տնտեսական, ազգային բոլոր-բոլոր արժեքների բարելավում ու բարգավաճում։

Դավիթ Ուլիխանյան

Ես արդեն ավագ դպրոցի սան եմ

Պատմական իրողություններով պայմանավորված՝ կրթության դերը առավել կարևոր է եղել մեր ժողովրդի կյանքում և ինչ-որ կերպ կամխորոշել նրա ապագան։ Մաշտոցյան գրերի ստեղծումը, դրան հաջորդած դպրոցաշինության ու կրթության վերելքը մեր ազգային մշակույթի ու գիտության զարգացման հիմքն են եղել։ Ժամանակակից գիտելիքներով զինված սերնդի ձևավորումը մեր ժամանակի պահանջն է ու զարգացման

գրավականը։ Անշուշտ, յուրաքանչյուր ուսումնական տարի յուրահատուկ է ծնողների, ուսուցիչների ու աշակերտների համար, բայց կարծում եմ՝ այն առանձնահատուկ է առաջին և վերջին դասարանցիների համար, այն աշակերտների, ովքեր վերջին երկու տարվա ընթացքում պետք է կողմնորոշվեն՝ ինչ պետք է անեն և որտեղ պետք է շարունակեն իրենց ուսումը։

Անահիտ Սիմոնյան

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԹՈՒՉՔ

«Ինչո՞վ է զբաղվում հայ երիտասարդը ազատ ժամանակ»

Ասված խոսք է՝ «ժամանակ սպանողը մի յուրովի հանցագործ է»։ Երբևէ մտածել՝ եք այդ ուղղությամբ՝ ինչ կերպ եք դուք անցկացնում ձեր ժամանակը, արդյո՞ք վատնում եք այն՝ պարզապես օրն արևամուտին հասցնելու համար, թե՞ փորձում եք ժամանակը դարձնել գործիք՝ ինչ-որ նոր բան սովորելու համար։

Որպես նախաբան՝ կարծես թե խիստ էր, սակայն թեմայի արծարծումը ինքնանպատակ չէ. տարբեր հարցումների, կարծիքների հիման վրա եկել ենք հետևյալ եզրակացությանը՝ արդի երիտասարդությունը ունի ժամանակի ճիշտ կառավարման խնդիր։ Հետաքրքիրն այն է, որ որոշ երիտասարդներ, նույնիսկ ուսանող չլինելով, աշխատանք չունենալով հանդերձ, չեն բողոքում իրենց առօրյայից։ Հետաքրքիր է... Հարգելով յուրաքանչյուրի կարծիքը և այն քննարկման առարկա չդարձնելով՝ պարզապես փորձեցի ծշտել՝ իսկ ինչո՞վ է զբաղվում երիտասարդությունը ազատ ժամանակ։ Կախված սեփական հետաքրքրություններից՝ զբաղվածության տեսակները փոքր-ինչ տարբերվում էին՝ հեռուստացույց դիտել, երաժշտություն լսել, գիրք կարդալ, ժամանակ անցկացնել ընկերների հետ և մի շարք այլ ժամանցի միջոցներ։ Բայց կա մի բան, որն այսօր ընդհանուր զբաղմունք է բոլորի համար՝ անկախ տարիքից ու զբաղվածության աստիճանից։ Խոսքն *ինտերնետի* մասին է։ Իմ խնդիրը չէ անդրադառնալ ինտերնետի դրական կամ բացասական կողմերին, այլ հարցումների միջոցով պարզել, թե ինչպես են ծառայեցնում ինտերնետը։ Որոշ մարդիկ միզուցե չմտնեն հետևյալ խմբի մեջ, բայց լայն մասշտաբով ողջ հասարակությունն օգտվում է «*Odnoklassniki.ru*» հասարակական ցանցից՝ փոքր երեխաներից մինչև պաշտոնյա այրերը։ Երիտասարդության լայն շրջանը ինտերնետից օգտվում է միայն այդ ցանցից օգտվելու համար։ Նախորդ տարվա համեմատությամբ այս ոլորտում ևս տեղի են ունեցել թանկացումներ, սակայն ինտերնետ-ակումբներում հաճախորդների թիվն այդքան էլ չի նվազել։ Համացանցից օգտվող վանաձորացիների համար ձեռնտու է ինտերնետ-ակումբներում 1 ժամվա համար 200-400 դրամ վճարելը։ Ինչպես տեղեկացա ինտերնետ-ակումբների աշխատողներից, մեծահասակները շատ քիչ են հաճախում և միայն երբեմն օգտվում են գիտական կայքերից։ Ակումբների աշխատակիցները ևս փաստում են, որ վանաձորացիների հետաքրքրությունը համացանցում սկսվում և սահմանափակվում է միայն «*Odnoklassniki.ru*» կայքով։ Թե ինչու է ինտերնետը այսօր ծառայում զուտ ծանոթությունների համար, բացատրվում է, որ ոմանք իրական կյանքում ունեն որոշակի բարդույթներ, որոնք հաղթահարվում են վիրտուալ աշխարհում։

Սկիզբը 1-ին էջում

«Թռիչք» Արագածի վրայով կամ մեր արտասովոր արկածները Արագած լեռան վրա

Մետաղական ծանրությամբ Արագածին զամող շորերն իրենց մեջ չէին կարողանում ամփոփել մեր ոգևորությունն, ու այն թևածում էր Արագածի քարքարոտ լանջերն ի վեր։ Ադրենալինի պակաս չէր զգացվում, առավելապես, երբ մեր ոտքերի տակ կես մետր լայնությամբ կածանի եզրից ուղղաձիգ կտրվածքով անդունդները կատարից գահավիժում էին մինչև խառնարանի հատակը։

Քարերը դարձել էին սայթաքուն, երկնքից անխնա թափվում էին տեղումների բոլոր տեսակները, բայց մեր պայքարը բնական պայմանների ու բնության տարերքների դեմ տվեց ցանկալի արդյունք... և ահա մենք լեռան կատարին ենք։ Արշավախմբի ոգևորությունից ծնված ծայնային զամման հավակնում էր խլացնել ամպի որոտը, սակայն հստակ գիտակցում էինք, որ հարկավոր է լուպե առաջ իջնել գագաթից, քանի դեռ չեն սկսել ծայթել կայծակները։

Վայրենջը վերելքին գրեթե չէր գիշում իր դժվարությամբ։ Ինչ-որ տեղ ավելի դժվար էր, որովհետև իջնում էինք գրեթե ուղղաձիգ լանջով, որի վրա տարբեր ուղղություններով ցցված տարաչափ ու տձև քարաբեկորներն արդեն ծածկված էին կարկտախառն ձյան շերտով։ Վտանգավոր սահանկումներից խուսափելու համար տղաները

առանձնահատուկ ուշադրությամբ ուղեկցում էին աղջիկներին։ Մինչև վերջին թելը թռչված, սառած, ոգևորությամբ համակված՝ կատակելով իջանք մինչև ձյունադաշտ ու այդ պահին սկսեցին մեր գլխավերևում որոտների ուղեկցությամբ փայլել կայծակները՝ համց հրավառություն ի մշան մեր հաղթարշավի։

Երբ վերադարձանք Քարի լիժ, մեր միկրոավտոբուսի վարորդն արդեն վառելիք էր հայթայթել ու մեզ էր սպասում։ Մեքենայի վառարանները չէին օգնում, քանզի ծայրահեղ թրջվածությունն ու սառը եղանակը համառոտեմ փորձում էին կոտրել արշավի մասնակիցների կամքն ու այն գրեթե ստացվում էր, երբ երկարամյա սկաուտական փորձառություն ունեցող Տիգրանի գլխում միտք ծնվեց. հենց ծանապարհի հարևանությամբ՝ անտառի փեշին, խարույկ կազմակերպել...

Խարույկը կայացավ։ Իր կրակի ջերմությամբ վերականգնեց բոլորիս կորոլն ու արթնացրեց պայքարի ոգի։ Կրակի շուրջն անցկացրած մի քանի լուպեները բավարարեցին, որպեսզի իսպառ վերանան բոլոր անկումային տրամադրությունները, թացությունն ու մրսածությունը։ Դրանց արագ փոխարինելու եկան օրվա ընթացքում տեղի ունեցած զավեշտական իրավի-

ձակների շուրջ ուրախ գրույցներն ու կատակները։

Երբ վերադարձանք Վանաձոր՝ արդեն մութ էր, բայց «Թռիչք» հկ-ի գրասենյակի բակը կարծես լուսավորված էր արշավորդների գոհունակ ժպիտներից ու աչքերի փայլից։ Իսկ այդ օրվա դրոշակակիր Վաչիկը գրասենյակ էր տանում արդեն երկրորդ անգամ Արագածի գագաթը հաղթահարած դրոշը, որը թրջվելուց ավելի վառ երանգներ էր ստացել...

Հովհաննես Նիկողոսյան

«ՀԱՎԱՏ»

Իսկ դուք երբևէ մտածել ե՞ք, թե ինչ է հավատը։ Յուրաքանչյուր մարդ իր մեջ հավատում է ինչ-որ մեկին, կամ ինչ-որ մի բանի։ Իսկզբանե բնությունը ստեղծված է այնպես, որ մարդը միշտ կախվածություն ունի ինչ-որ երևույթներից։

Կախվածությունն առաջ է բերում տարաբնույթ զգացողություններ, որոնց ազդեցությամբ ձեռք ենք բերում հավատ, կամ կորցնում այն. հավատում են քեզ, հավատում են մորս, Աստծուն, իմ ապագային։

Սակայն շատ հաճախ մարդիկ հավատ հասկացությունը սահմանափակում են միայն կրոնական հավատքի շրջանակներում։ Սկսում են, չգիտես ինչու, խուսափել հավատավոր երևույթ... Բայց չէ՞ որ ամենափնաստուն եռամիասնությունը Հույս-Հավատ-Սեր օղակն է։ Եթե դու լավատես ես, ապա հույսով ես լցվում։ Եթե հույսով լի է սիրտդ, ուրեմն հավատում ես, այդ թվում նաև դիմացինիդ, քո սկզբունքներին կամ ինչ-որ երևույթի։

Թվարկվածի արդյունքում ստացվում է այդ ամենի միախառնումից ծնված, անփոխարինելի և անհրաժեշտ սերը։ Սակայն դրա ազդեցությունն էլ միանշանակ չէ,

հաճախ այն վերածվում է հիվանդության։ Իսկ հիվանդագին հավատը որոշ դեպքերում հանգեցնում է ատելության։ Հարց կառաջանա՝ ինչու՞։ Ամենայն հավանականությամբ ինչքան շատ ես սիրում ու հավատում, այնքան ավելի ես վստահում և երբ հանկարծ զգում ես, որ սասանվում է քո հեմարանը, անմիջապես իրարամերժ զգացողություններ են առաջանում քո մեջ և կորցնում ես հավասարակշռությունը...

Ու այս գործընթացներն իրենց դրական ու բացասական ազդեցություններով աննդհատ ներկա են մեր կյանքում՝ շարունակաբար հերթափոխելով միմյանց։

Ստացվում է, որ բացի հույս - հավատ - սեր միասնությունից, հնարավոր է նաև հույս-հավատ-ատելություն տարբերակը...

Ուղղակի հիշենք, որ ամեն ինչ չափի մեջ է գեղեցիկ։ Ուրեմն սիրեցեք, հավատացե՛ք և նորից հույսով ու հավատով սկսե՛ք ամեն ինչ։

Հավատացե՛ք դիմացինին այնքան, որքան ձեզ եք հավատում։

Արփինե Մարտիրոսյան,
«Թռիչք» ՀԿ-ի երիտթևի անդամ

Կյսոր կարծես երիտասարդների շրջանում միտում է նկատվում եկեղեցի գնալ ոչ թե հաշվի առնելով նրա հոգևոր արժեքն ու այն հավատը, որը գալիս է դարերի խորքից ու պիտի փարոս լինի յուրաքանչյուրիս կյանքում, այլ՝ այցելությունը ինչ-որ առումով կրում է ինքնանպատակ բնույթ և հաճախ եկեղեցին դիտարկվում է միայն որպես կառույց։ Այնինչ եկեղեցու իրական արժեքը հոգևորի մեջ է։ Եվ հաշվի առնելով այս ամենը՝ պետք է մշել, որ, այնուամենայնիվ, ամեն ինչ կորած չէ. ահավասիք, սեպտեմբերի 19-ին Հայ Առաքելական եկեղեցու Գուգարաց թեմի Եկեղեցատե երիտասարդաց միության նախաձեռնությամբ կազմակերպվեց ուխտագնացություն՝ Ալավերդու սուրբ Նարեկացի եկեղեցի, Ախթալայի սուրբ Մարիամ Աստվածածին վանական համալիր և Քո-

վերջում տարբեր կառույցներ ներկայացնող երիտասարդները հույս հայտնեցին, որ մեզն ուխտագնացությունները կդառնան շարունակական, և մասնակիցները կներկայացնեն ոչ թե տարբեր կազմակերպություններ, այլ եկեղեցատե երիտասարդություն, ովքեր, իսկապես, հոգևոր արժեքների ու հավատի կրողն են։

Ժենյա Նախիբյան

«Թատրոնը և երիտասարդությունը»

Ըստ իս՝ թատրոն հաճախում են գեղագիտական հաճույք ստանալու համար։ Որոշ համոզիսատեսներ էլ թատրոն են հաճախում՝ պարզապես պարապ ժամանակը լցնելու։ Բայց չմոռանա՛ք, որ դեռ Արտաշես թագավորի գահակալության օրոք հայերս ունեցել ենք թատրոն, և 21-րդ դարի առաջին վարագուրյը բացվել է Հայաստանում։ Հայ թատրոնը դարերի պատմություն ունի և միշտ էլ եղել է մշակույթը ներկայացնող ինքնատիպ հարստություն։ Արժեքների հարափոփոխ այս դարում, շատ այլ երևույթների հետ, ցավոք, թատրոնն էլ գիշել է իր դիրքերը։ Դրա պատճառները մի քանիսն են՝ կենցաղայինից մինչև հոգևոր-մշակութային մակարդակի որոշակի անկում, արժեքակարգի փոփոխություն, որի ընթացքում մտավորականի կերպարն ու նրա գործն ըստ արժանվույն չեն զգահատում։ Այսօր երիտասարդին առավել չափով գրավում են նյութական ապահովվածություն խոստացող մասնագիտությունները և բիզնեսը։ Այս ֆոնին կարծես մի տեսակ երկրորդ պլան է մղվում հոգևոր արժեքը։

Ես՝ իբրև հայ մարդ, << քաղաքացի և արվեստի նորաթուխ ծառա, ուզում եմ կոչ անել երիտասարդությանը, որ հաճախեն թատրոն, քանզի այն ամեն գեղեցիկն ու բարոյական արժեքները, որ ուզում ես տեսնել ու ընկալել, կգտնես թատրոնում։

Թատրոնի նկատմամբ երիտասարդների վերաբերմունքը պարզելու համար իմ վարած գրույցներից մեծ սիրով ձեզ են ներկայացնում պատառիկներ։

✓ Թատրոնը երիտասարդությանը առաջին հերթին տալիս է խորը դաստիարակչական դասեր։ Երիտասարդի մեջ զարգացնում է ծաշակ գեղեցիկի նկատմամբ։

Ժիրայր Ալեքսանյան, Երևանի թատրոնի և կինոյի պետական ինստիտուտի դիպլոմանտ

✓ Թատրոնը երիտասարդի մտահորիզոնում զարգացնում է երևակայությունը, բարձրացնում կենսամակարդակը և սովորեցնում է ճիշտ մտածել, ճիշտ խոսել, կյանքի բոլոր պարագաներում։

Սասուն Սահակյան, կինոռեժիսոր

✓ Թատրոնն ինքնարտահայտման միջոց է, որի օգնությամբ մարդիկ հարգողակցվում են գեղարվեստական մտածողության ծանապարհով։

Հովհաննես Նիկողոսյան, «Թռիչք» հկ-ի նախագահ, դրամատուրգ։

Իվան Անտոնյան, Երևանի թատրոնի և կինոյի պետական ինստիտուտի Վանաձորի մասնաձույղի 4-րդ կուրսի ուսանող, «Թռիչք» հկ-ի անդամ

ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԹՈՒՉՔ

ՊԱՊՍ

Պապս այգում վարում, ցանում, Ընկուզենու ծառ է տնկում: Հիշատակ է նա մեծ թողնում Թոմիկներին իր սիրելի: Ընկուզենու հովանու տակ Խաղում ենք մենք ուրախ, զվարթ:

Իրինա Ղուկասյան
11 տարեկան
«Խաչվող ուղիներ» ՍՀԿ

Հայրենիք իմ անուշ, անգին,
Որ ապրել ես դարեդար,
Յաթաղանից պաշտպանվել ես
Իմ քաջ, ազատ Հայաստան:
Սուրն է բեկվել քո ձակատին
Տոկուն, հզոր Հայաստան,
Արարատն է ականատեսն ու վկան,
Նոր ու ազատ Հայաստան:

Յուլյա Մուկուչյան,
14 տարեկան

Հայաստան

Հայաստանը ես եմ, իմ հայրենիքն է,
Իմ ծննդավայրն է, իմ ընտանիքը,
Հայոց տառերն են, հայ
պատմությունը,
Հայրենի հողն ու հայրենյաց
ջուրը:

Նանե Բեգլարյան
10 տարեկան
Կրտսեր «Հայորդաց» խմբակի սան

Կարոտել եմ Հայաստանին

Կարոտել եմ Հայաստանին,
Էն քարքարոտ մեր սարերին,
Արագածի պարզ ձակատին,
Ու Սևանի սիրուն տեսքին,
Կարոտել եմ երդին, պարին,
Զվարթնոցի սիրուն քարին,
Մեր Մասիսի թաց աչքերին
Որ նայում է Հայաստանին,
Մեր հայկական հին աղաթին,
Հայաստանի հողին, օդին,
Կանաչագարդ անտառներին,
Մայրաքաղաք Երևանին,
Ու Լոռվա էն խոր ձորերին,
Գառնի, Գեղարդ հրաշքներին,
Կարոտել եմ Հայաստանին:

Կյանքը

Կյանքը խաղ է,
Որ պետք է խաղաս,
Կյանքը ցավ է,
Որ պետք է դիմանաս,
Կյանքը սեր է,
Որ պետք է սիրես,
Կյանքը երջանկություն է,
Որ եջանիկ ապրես,
Կյանքում սխալներ կանես,
Բայց կարող ես ուղղել,
Միշտ շարունակես
Երջանիկ ապրել:

Վաչե Մատինյան

ՀՈՒՇԵՐԻ ԳՈՒՅՆԸ

Յուրաքանչյուր մարդու կյանք տոգորված է երազանքներով ու անմոռաց հուշերով: Հուշերը մարդուն տալիս են թախծախառն կարոտ ու, իրենց հայտնվելով, ստեղծում մի աղջամուղջային ու մաշախալապատ տրամադրություն, որոնք, կազմելով գունալին միասնություն, սկսում են ներկել հուշերի կտավը ու, իջնելով իրենց ծիածանաթել ու երազային բարձրությունից, առաջացնում են երանության ու կարոտի անափ զգացում:

Հուշերի գունազարդ կտավում պատկերված յուրաքանչյուր պատկեր, կոյրիտային գունազեղությամբ, ունի իր պատմությունն ու հերոսները, որին պահելով հոգուդ ամենաթաքուն ու ջերմ անկյունում շարունակում ես քայլել առաջ ու կտավիդ գույների հերթափոխումը հաջորդում է իրար, ու դու գնում ես փնտրելու նոր գույներ, գույներ, որոնք անծանոթ են ու նոր...

Լիլիթ Համբարձումյան

Նա անհանգիստ քայլում էր սենյակում ինչ-որ բան խաղացնելով ձեռքերի մեջ: Հետո նստեց, փորձեց հանգստանալ: Բայց ներսից ինչ-որ մի բան տակնուվրա էր անում նրա հոգին, սակայն դա անհանգստություն չէր և ոչ էլ վախ էր. դա երջանկություն էր: Նա ապրում էր իր կյանքի երջանկության գուցե և ամենամեծ ակնթարթը: Նրա հոգին լի էր սիրով ու բերկրանքով:

Վեր կացավ տեղից, մոտեցավ պատուհանին: Անձրև էր տեղում: Եվ եթե մի ժամանակ նա կտխրեր դրանից, ապա այսօր անձրևի կաթիլների տիկ-տակը նրա հոգու մեջ երաժշտության հնչյուններ էին դառնում, և կարծես ամեն բան հյուսվում ու ներդաշնակվում էր: Պիտի որ ամեն ինչ կատարյալ լիներ. միտքը ձախրում էր բավարարվածության զգացումից, հոգին թռչում էր երջանկության ցատումից, աչքերը վառվում էին խանդավառ հրով, իսկ անձրևը ամբողջացնում էր ամենը: Հանկարծ անձրևը դադարեց, իսկ նա քարացավ... Հետո սթափվեց: Մի քանի րոպե նայեց դուրս, հետո մոտեցավ գրասեղանին, վերցրեց մատիտն ու նոթատետրի մեջ անխնայ ձեռագրով գրեց. «Մեր կյանքի ամենաերջանիկ ու ամենատխտոր պահերին մենք, միևնույնն են, լինում ենք միաճակ»:

Ժենյա Նասիբյան

Գրքի կախարդական աշխարհը

Պատահել է արդյոք, որ ամառվա տապալի զգաք սառնաշունչ ձմեռային քամի... Դա այդ կախարդական աշխարհի ազդեցությունն է մեզ վրա:

Կա մի զարմանահրաշ ու հետաքրքրաշարժ աշխարհ, որ մեզ տանում է դեպի մտքի անսահմանությունն ու գիտելիքների հարստացում: Ընդամենը չորս տառ, բայց մի մեծ-մեծ աշխարհ՝ զարմանահրաշ աշխարհ, որ անթիվ-անհամար մարդկանց ձակատագրեր է որոշել: Այն մարդու կյանքի մշտական ուղեկիցն է, որի միջոցով մարդը կարողանում է եզրակացություններ անել, այն վերափոխում է մարդկերաշխարհը, օգնում է ձիշտ կողմնորոշվել ու գործել: Այն մարդկանց քարի ընկերն է, որ միշտ խորհուրդներ է տալիս ու տվորեցնում ձիշտ ապրել: Ըստ իս աշխարհի այդ առաջին ու անկրկնելի հրաշալիքը գիրքն է՝ վեհ ամենից ու ամենից: Այն վաղուց եղել է, կա ու կմնա հավերժ՝ որպես շարունակվող կյանքի խորհրդանիշ:

* * *

Բազմազան ու հրապուրիչ է գրքերի աշխարհը: Մայրական հեքիաթներով ու դպրոցական նստաքանից հայտնում ու մինչև վերջին վերջ չես ուզում հեռանալ պատեղից: Անվերջանալի լաբիրինթոսի պես այն քեզ ձգում է դեպի իր խունացած էջերը՝ լի գլխապտույտ անակնկալներով ու հետաքրքրաշարժ բացատրություններով, հույզերով:

Յուլյա Մուկուչյան

«Ես արդեն մեկ տարեկան եմ»

Այս տարին «Թռիչք» ԿՄ և Խ հի-ի համար բազում նոր ձեռքբերումների տարի էր, և այդ ձեռքբերումների, հաջողությունների թիվը համալրեց մեր թերթը, որը հնարավորություն է տալիս մեզ՝ թռիչքակիցներին, դրսևորվել նաև գրավոր ձևի մեջ՝ ընթերցող լայն հասարակության հետ հաղորդակից դառնալով թերթի միջոցով: «Թռիչք» թերթը մեր լավագույն բարեկամն է, մեր սպասված հյուրը, բոլորիս ամենահարազատ թերթը:

Այս ամիս մեր ձեռքբերումները համալրեց այն, որ «Թռիչք» թերթը արդեն մեկ տարեկան է, և մենք մեծ ուրախությամբ և ոգևորությամբ ենք բարձրաձայնում այդ փաստը:

Յէ՛ որ դա մեր իսկ աշխատանքի արդյունքն է, մեր առօրյայի մի մասնիկը, որի հետ կապվել են մեր երեխաները, հի-ի բոլոր անդամները՝ անկախ տարիքից, և, իհարկե, լրագրողական խմբակի սաները: Թերթը նրանց հնարավորություն է տալիս ինքնադրսևորվել, աշխատել իսկական փոքրիկ լրագրողի մարտավարությամբ:

Բոլոր թռիչքակիցների անունից բազում մաղթանքների փոխարեն ընդամենը մեկ նախադասություն՝ **շնորհավոր ծնունդդ**, և թող բազում նմանօրինակ ծնունդների օջախը լինի մեր «Թռիչք» հասարակական կազմակերպությունը:

Արդեն մեկ տարեկան ենք, և ինչպես ամեն մի մեկ տարեկան, այնպես էլ մենք, մինչ այս պահը փորձել ենք քայլել: Սակայն մի քանի քայլ անելուց հետո կորցրել ենք մեր հավասարակշռությունը և վայր ենք ընկել: Իսկ հիմա մենք արդեն կարողանում ենք քայլել. քայլել միշտ առաջ և ամուր քայլերով: Մենք մեր ենք կյանք մտնում: Միգուցե դանդաղ, բայց հաստատուն քայլերով: Եվ հավատում ենք, որ ամեն ինչ դեռ առջևում է. չէ՞ որ կյանքն այնքան անակնկալներով լի է:

Մանե Նալբանդյան

Ժամանակի պահանջներին համաքայլ ընթացող կրթական համակարգի ձևավորումը հասարակական կազմակերպությունների զարգացման հրամայականն է: Այսպիսի քայլերով է առաջնորդվում «Թռիչք» հասարակական կազմակերպությունը. թե՛ տալիս մեզ՝ պատանիներին:

Ցանկանում ենք, որ «Թռիչք» հի-ն մեր ծանապարհին լինի վառվող, անմար փարոս: «Թռիչք» հի-ն, իր առողջ անձնակազմով, մեզ ուղղորդում է քաջության, բարու, գեղեցիկի և հայրենասիրության ծանապարհով:

Հարություն Քարաջյան

Հայտարարություն

«Թռիչք» ԿՄ և Խ հի-ն հայտարարում է նոր լրագրողական խմբակի մասնակիցների ընդունելություն՝ մրցութային կարգով: Մրցութային մասնակցելու համար անհրաժեշտ է նոյեմբերի 1-7-ը «Թռիչք» հի-ի գրասենյակ ներկայացնել մեկ էջի սահմանում ստեղծագործական շարադրություն՝ «Ինչու եմ ուզում դառնալ այս խմբակի անդամ» թեմայով և ծննդյան վկայականի պատճեն: Դիմել կարող են 13-14 տարեկան աշակերտները:

Գրասենյակի հասցեն՝ Թատերական 6, հեռ. 2-45-07

Հրատարակիչ՝ «Թռիչք» հասարակական կազմակերպություն, **«ԹՈՒՉՔ»** թերթի խմբագրություն
Հասցե՝ Թատերական 6, հեռ.՝ 2-45-07
Գլխավոր խմբագիր՝ **ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՆԻԿՈՂՈՍՅԱՆ**
Խմբագիր՝ Ալիսա Գալստյան

Ծավալը՝ 1 տպագրական մամուլ:
Տպաքանակը՝ **300** օրինակ
Համակարգչային ձեւավորումը՝
Արմեն Օսիպովի

Տպագրության որակի համար պատասխանատու է տպարանը:
Թերթը տպագրվել է՝ **«ՍԻՄ տպագրատուն»** ՍՊԸ-ում
ք. Վանաձոր, Շիրակացի 4^ա, հեռ.՝ 4-03-29